

המצות שהן חובה כמו שיתבאר בס"י רח"צ¹⁰ לפיכך אין ברכה זו דומה לברכת המצות¹¹ שמפני שהן חובה¹² יכול לברך אותן מי שיצא כבר ידי חובתו כדי להוציא אחרים שלא יצאו עדיין ידי חובתן כמו שנתבאר בס"י קס"ז¹³ וטוב לחוש לדבריהם שלא להכנס בספק ברכה לבטלה:

רחצ דין נר הברלה וכו' כ"א סעיפים:

א צריך לברך בורא מאורי האש¹⁴ בכל מוצאי שבת על אור הנר אם יש לו אבל אם אין לו אור במוצאי שבת אין צריך לחזור אחריו כדרך שצריך לחזור אחר שאר מצות¹⁵ לפי שלא תקנו ברכה זו אלא לזכר שנברא האור במוצאי שבת¹⁶ שנטל אדם הראשון ב' אבנים והקישן זו בזו ויצא מהן אור¹⁷ ואף שאין מברכים על שאר כל הדברים בעשה שנבראו מכל מקום האור כיון שנאסר בשבת והותר במוצאי שבת הרי זה כאילו נברא עתה מחדש ומברכים עליו בשעת בריאתו¹⁸:

ב כמה דברים אמורים שאינו צריך לחזור אחריו במוצאי שבתות אבל במוצאי יום הכיפורים אפילו כשהל בחול יש אומרים¹⁹ שצריך לחזור אחר ברכת האור לפי שהיא כברכת הברלה שמבדק להקב"ה שהבדיל לנו זה היום משאר יו"ט שנאסר בו להבעיר אור עד עתה בלילה:

ג מי שאין לו כוס להבדיל צריך לברך על האור מיד שרואהו (עין ס' תקנ"ט²⁰) וכן על הבשמים אם יש לו²¹:

ד מצוה מן המובחר לברך על אבוקה²² שיש בה עצים הרבה ומאורות הרבה²³ שהרי מברכים בורא מאורי האש²⁴ לשון ריבוי מאורות²⁵ ומכל מקום אף כשמבדק על הנר יברך בורא מאורי האש שהרבה גוונין יש באור²⁶ שלהבת אדומה לבנה וירקקה²⁷.

וגר של שמן שיש בה פתילות הרבה דולקות הרי זו אבוקה²⁸ ואף אם אין שם אלא ב' עצים דולקים יחד וכן ב' פתילות בנר אחד²⁹ (אם אינן בשתי פיות הנר אלא בפה אחד³⁰) הרי זו אבוקה.

ח ס"י זה בשמ"ק לא הגיע לידנו, וראה שו"ע רס"ז תקנו: ליל תשעה באב שחל בא' בשבת כשרואה הנר אומר בורא מאורי האש ואין מבדק על הבשמים. וכו' לקמן ס' רצ"ג ס"א.

ט רמ"א שם.

י רבא פסחים א, ה, ק, ב.

יא מגיד משנה פכ"ט הל"ז (הובא בב"י ד"ה ומצודה), רמב"ן עה"ת בראשית לב, כה.

יב ב"ה במשנה ברכות נא, ב.

יג ר"ן פסחים שם (כא, א) ד"ה כל מי כמי. כל מי כמי.

יד אליה רבה ס"ק ה.

טז נגרא שם נב, ב. אליה רבה ס"ק א.

טז רש"י שם ד"ה הריבה.

טז אנדרה פ' ערבי פסחים ס' עג. רמ"א ס"ב לפירושו

הפ"ז סוף ס"ק ב (לגריסת הלבוש שרר שם). וכו' לקמן ס' תלג ס"א.

יז רמ"א שם ד"ה אגרי ר"י בשם הראב"ד. מגיד

משנה פכ"ט הל"ז. שו"ע שם. מ"א סק"ב. וראה חקרי

הלכות ח"נ כט, א.

יח מור ורמ"א ס"א. וראה לעיל ס' מו ס"ה.

נא סוף א.

נב תשבת רבנו אפרים. הובאה במדריכי ברכות רמז

קפח ובמור.

נג ראה ק"א ס"ק ב, הדיינו אפילו אם הוא רק מנהג,

כדלקמן ס' תפ"י ס"ב.

נד סוף כג.

סימן רחצ

א משנה ברכות נא, ב כב"ה. מור וש"ע ס"א.

ב רב יהודה אגרי רב שם נג, ב. מור וש"ע שם. וראה

גם לעיל ס' רצ"ג ס"ב.

ג רמ"א שם ס"ג. מור ופ"ז סק"א.

ד פסחים נד, א. וכו' לקמן ס"ד. וראה גם לקמן ס' תרכ"ג

ושם: ויברך עליו בורא מאורי האש.

ה שו"ת הרשב"א ח"א ס' קנז. מ"א סק"א. וראה גם

לקמן ס' תצא ס"א.

ו רשב"א ברבות שם ד"ה אגרי ר"י בשם הראב"ד. מגיד

משנה פכ"ט הל"ז. שו"ע שם. מ"א סק"ב. וראה חקרי

הלכות ח"נ כט, א.

ז מור ורמ"א ס"א. וראה לעיל ס' מו ס"ה.

הלכות שבת רחצ

שבו

וכן אם (ב' נרות של שמן או של שעווה וחלב מקורבים זה לזה עד שאורותיהם מדובקים יחד הרי זו אבוקה שהרי יש כאן ריבוי מאורות ביהודי¹⁰ אבל אם אין אורותיהם מדובקים יחד הרי כל נר נחשב בפני עצמו אע"פ שהם מקורבים זה לזה אלא אם כן) קלע ב' נרות של שעווה זה על גבי זה ועשאו נר אחד (שאו) דינם כאבוקה¹¹ (אף אם אין אורותיהם מדובקים יחד כיון שעשאו כעין גוף אחד אין כל אחד נחשב בפני עצמו).

ומוב ליהודי שלא ליקח להברלה אבוקה מעצים שריחן רע (שקורין ק"ן)¹² אם אפשר כענין אחר¹³ שהרי כמוצאי שבת אנו צריכים להשיב נפש מוכיב¹⁴ ויש נוהגין מטעם הדווק להם להבריל על אבוקה מנרות של שעווה¹⁵ ולא משאר נרות ולא מעצים:

ה' אם אין לו אבוקה עכ"פ יש לו למצוה מן המוכרח להדליק נר אחד להברלה חוץ מהנר המיוחד להאיר בבית¹⁶ (אם אי אפשר לקרבם כל כך זה אצל זה עד שיהיו אורותיהם מדובקים יחד¹⁷):

ז' אין מברכים על האור אע"פ שרואהו עד שיהיה סמוך לו כל כך שיכול ליהנות ממנו¹⁸ כל כך להשתמש לאורו עד שיוכל להכיר לאורו בין מטבע מדינה זו למטבע מדינה אחרת¹⁹.

ונוהגין להסתכל בצפרנים לראות שיוכל להנות לאורו²⁰ ולהכיר בין מטבע למטבע כמו שמכיר בין צפורן לבשר²¹ ועוד שהצפרנים הן סימן ברכה שהן פרות ורבות לעולם²² ויש לראות בצפרני יד ימין ויאהז הכוס בשמאלו²³ כמו שנתבאר בס"י רצ"ז²⁴.

ונוהגין להסתכל בכפות הידים שיש בשרמוטי הוד סימן להתברך בו²⁵ ויש לכפוף הד' אצבעות על האגודל לתוך כף היד²⁶ שאו רואה הצפרנים עם הכף כבת אחת²⁷ ואינו רואה אז פני (הצפרנים) [האצבעות] שבפנים אלא אחוריהם ששם הצפרנים²⁸ ויש נוהגין לפשוט אח"כ הד' אצבעות ולראות מאחוריהם על הצפרנים²⁹:

כח כחוקה שם. רמב"ם פל"ט הכ"ה. שו"ע שם.
כט סדר רב ענינם גאון בשם פקדי דרי אליעזר פ"ב. הנהגת מיימוניות שם אות כ בשם מרדכי שוהר מוב (לה) ב' ותשובת הגאונים. מור וש"ע ס"ג.
ל רא"ש ברכות פ"ח סוס"ג. מור ולבוש ס"ג.
לא רי"ן גאון בשערי שמחה הל' הברלה בשם רב האי גאון. מור וב"י ס"ק ב.
לב רמ"א ס"ג.
לג מעוף מן הש"ס.
לד רי"ן גאון שם ומור בשם רב האי.
לה שכלי הלקט ס' קל. הובא בב"י ד"ה ונ"ש ועל כן. וכ"ה בסידור. וראה לעיל ס' צה ס"ה.
לו מ"א סק"ה.
לז דרכי משה סק"ב. רמ"א ס"ג. מוח"א כ מע"ב. וח"ב דה, א"ב.
לח מ"א שם משם ס' הכונת. וכ"ה כמנהגי מלך ע' 46.
לח ובסידור. מברכת בורא מאורי האש יכוש כ"ד צפרניו והמה היו כפוס על האגודל ולא יראה האגודל.

יט מ"א סוף סק"ה. וראה תולה לידו סק"ב. הערות כשול"י אדמו"ת י' 205.
כ מ"א סק"ה. וראה לקמן שם.
כא ס' חסידים ס' תתנ"ג. נשה משה ס' תן. של"ה נס' שבת נר מצוה (קלה) א ד"ה כתב המור). מ"א ס"ק ג. וראה גם לקמן שם ס"א.
כב פרי מגדים אשל אברהם סק"ג ובמש"ס סק"ב. וכ"ה לקמן שם.
כג ס' חסידים שם. וכדלעיל ס' רצו ס"א. וראה השימות הוב' ק"ג שאין נהגים לדרוך מנענע הנר לאחר כבינו.
כד מ"א סק"ג בשם כונת הארז"ל (שער הכונות סדר השבת ודוש א ד"ה בענין ההברלה ב. ב). פרי עין חיים שער השבת פכ"ד.
כה אריות חיים הל' הברלה ס' ז בשם התוס'. שו"ע ס"ב.
כו ראה מ"א סוף סק"ה. אליה רבה סק"י.
כז משנה ברכות נ"א. ב. כרכא שם נ"ג. ב. לפירוש רש"י שם ד"ה לא יאורו וד"ה יאורו מנש. השגות הראב"ד להמאור ברכות שם. מור וש"ע ס"ד.

הלכות שבת רחצ

שכו

ז אין מברכים על האור שלא שבת בשבת⁷ ממלאכת עבודה⁸ כגון נר שהודלק בשבת אין מברכים עליו כמוצאי שבת הואיל ונעשה מלאכת הבערה בשבת כאור זה בעבודה⁹ ואפילו הדליקו נכרי לצורך עצמו¹⁰ כיון שאם היה ישראל מדליקו היה עובר עליו הרי זו מלאכת עבודה¹¹ ואם עבר ובידך עליו צריך לחזור לכרך על אור ששבת¹² אם יש לו אבל אם הדליקו נכרי לצורך חולה שאין בו סכנה¹³ או אפילו ישראל לצורך חיה או שאר חולה שיש בו סכנה אין זו מלאכת עבודה ומברכים עליה כמוצאי שבת¹⁴ וכן עשית שיהיה דולקת והולכת מערב שבת עד מוצאי שבת מברכים עליה כמוצאי שבת¹⁵ שאין זו מלאכת עבודה מה שדלקה בשבת הואיל והודלקה בחיור מערב שבת¹⁶:

ח אין מברכים על אור של עבודה ורה¹⁷ שאסור ליהנות מתשמישי עבודה ורה ואף הגר הדולק לפניו אסור ליהנות לאורו¹⁸ ואע"פ שהברכה היא על השלחבת¹⁹ ושלהבת אין בה ממש ואין איסור עבודה ורה חל עליה בפני עצמה²⁰ מכל מקום כל זמן שהשלחבת קשורה בנחלת של עבודה ורה אסור ליהנות ממנה מחמת איסור הנחלת שהיא קשורה בה²¹ ולכן אין מברכים עליה אף אם שבתה בשבת כגון שהודלקה כמוצאי שבת²² לפי שאין מברכים אלא על אור שיוכל ליהנות ממנו כמו שנתבאר²³ ואם עבר ובידך צריך לכרך על אור אחר אם יש לו²⁴.

אבל אם ישראל הדליק נר שלו מנר של עבודה ורה מברכין עליו שמוותר ליהנות ממנו אע"פ שהודלק משלהבת של עבודה ורה שהשלחבת אין בו ממש²⁵ (אבל נכרי שהודלק מנר של עבודה ורה אין מברכין עליו משום גזירה כמו שיתבאר²⁶):

ט לא אסרו לכרך על אור שלא שבת ממלאכת עבודה דיינינו נר שהודלק בשבת אלא על אותו נר עצמו אבל אם הדליק ישראל ממנו נר אחר כמוצאי שבת מברכים עליו²⁷ שאף שיש בנר זה אור מהנר הראשון שלא שבת מכל מקום יש בו תוספת של היתר דיינינו מה שהאור מתוסף מאליו בהדלקת השני כמוצאי שבת שהוא זמן היתר והרי הוא מברך על התוספת של היתר²⁸.

אבל אותו נר עצמו שהודלק בשבת אין מברכין עליו כמוצאי שבת אפילו לאחר זמן מרובה שכבר ניתוסף בו הרבה אור בזמן היתר משום גזירה שמא יכאור לכרך על עמוד

מא וירשמו ברכות פ"ח ה"ו. רא"ש ביצה פ"ח ס"ז. ובלקמן סכ"א.

נב ביצה ל"ג. א. רא"ש שם. וראה ק"א ס"ק א. שהוכיח שמוותר ליהנות ממנה (אף כשיש עמה נחלת) אלא שאסור לכרך עליה.

נג רא"ש שם. מ"א ס"ק ח.

נד מ"ז סק"ד.

נה סק"ה ג.

נו כוללעיל ס"ז באור שלא שבת.

נז ים של שלטנא ביצה פ"ח ס"ד. משמעות הרא"ש שם.

מ"א שם.

נח סק"ף מ.

נט ברייתא שם נג. א. מור וש"ע מ"י.

סו גנורא שם. ס"ז ס"ק ג. מ"א ס"ק מ. וראה לעיל ס"י

רעו ס"ג.

לט ברייתא ברכות נב. ב. מור וש"ע ס"ה.

מ רב נחמן בר יצחק שם נג. א. מור וש"ע שם.

מא רש"י נב. ב. ד"ה משום דלא שבת. מור וש"ע שם.

מב עולת שבת סק"ז. וראה הע"ב תשפע ע' 84.

מג ב"י ד"ה ואין מברכין ממשמעות הנמרא. ש"ע שם.

מד מ"א סק"ז. וראה לקמן ס"א דיינינו הוקא כביצאת

השבת מדר שנקדין לא ניתוסף כלום.

מה מ"א סק"ז. וראה אחלי שם ח"ה ע"י ק"ג.

מו ברייתא נג. א. מור וש"ע שם. וראה גם לקמן ס"י

תרכי ס"ז.

מז ברייתא שם ונגרסת הרא"ש שם ס"ג. וראה לקמן

שם ס"ה.

מח רש"י שם ד"ה למ"ש מברכין.

מט משנה שם נא. ב. מור ורמ"א סוף ס"ה.

נ דודיש הרשב"א ברכות נב. ב. ד"ה ואין מברכין. וראה

ש"ע יו"ד ס"י קל"ט ס"ג. מ"ז וציונים.

ראשון של האור שלא שבת דהיינו ביציאת השבת מיד שעדיין לא ניתוסף כלום על עמוד הראשון שדלק ברגע שלפני יציאת השבת⁸⁰ אבל כנר שהדליק ממנו ישראל במוצאי שבת אפילו הדליקו במוצאי שבת מיד אין לגזור אם נתיר לברך עליו שמוא ישעו לברך על נר הראשון שלא שבת לפי שסתם נר שלא שבת לא הודלק בשבת ע"י ישראל אלא ע"י נכרי⁸¹ ומפני שנתיר לברך על נר שהדליק ישראל לא ישעו לברך על נר שהדליק נכרי שישראל בכנרי אינו מתחלף.

אבל נכרי שהדליק נר במוצאי שבת אין מברכים עליו⁸² אלא אם כן הדליקו מישראל אבל אם הדליקו מנכרי אחר אין מברכים עליו⁸³ גזירה שמוא יבאו לברך על נר שהדליק נכרי בשבת ויכרכו עליו במוצאי שבת מיד קודם שיתוסף האור של היתר⁸⁴ אבל כשאור זה של נכרי שמברך עליו בא מישראל⁸⁵ אע"פ שגם הישראל הדליק מנכרי⁸⁶ כל שיד הישראל באמצע אין לגזור משום עמוד הראשון של נר שהודלק בשבת וכל שכן אם יד ישראל בתחלתו שהישראל הוא שהוציא האור מעצים ואבנים במוצאי שבת או שהדליקו מאור הדולק מערב שבת או מנחלים שהוכבדו מערב שבת שמברכים על נר שהדליק הנכרי ממנו⁸⁷:

י ואם נכרי הוציא אור במוצאי שבת מעצים ואבנים או מאור ונחלים שמערב שבת או מאור שהודלק בשבת בהיתר⁸⁸ אין מברכים על אורות אלו בעצמן אבל אם הדליק הנכרי מהם נר אחר מברכים עליו⁸⁹ (ויש אומרים בהיפך⁹⁰ שעל נר זה אין מברכים עליו שגזרו על כל נר שהדליק נכרי במוצאי שבת שלא מישראל משום נר שהדליקו בשבת אבל על אורו אור עצמו שהוציא הנכרי במוצאי שבת מעצים ואבנים או מנחלים לא גזרו עליו כלל ויש לחוש לדברי שניהם שדליק ישראל נר מאור זה או מנר זה ויברך עליו לדברי הכל):

יא אם עבר ויברך על נר שהדליק נכרי מנכרי אין צריך להזור ולברך כיון שאין אסור אלא משום גזרה⁹¹ והוא הדין כנר שהודלק בשבת אם בירך עליו במוצאי שבת לאחר שניתוסף בו אור של היתר שאין איסורו אלא משום גזרה⁹²:

יב נכרים שהדליקו נר לפניהם אף על פי שהדליקוהו מישראל אין מברכים עליו שסתם (א) מסיבת נכרים לעבודה זרה והרי זה כנר של עבודה זרה⁹³:

קונטרס אחרון

(א) מסיבת כ"ג הט"ז⁹⁴ שלא הסכים לזה להלכה היינו בישראל שהדליק מנכרי, דאנוסת

<p>טז ראה אהלי שם ח"ה ע' קיא. קפר. ע ש"ת ה"ר מנחם עזריה מפאנו סי' ת. מ"א סק"י. וראה בהצית השקל ולבושי שדי. עא אליה וזמא סק"י. אליה רבא ס"ק יח. עב מ"א ס"ק יא. עג משא"כ כשבוך ביציאת השבת מיד צריך לחזור ולברך, כדלעיל ס"ז. וראה משנה ברורה שער הציון אות כב. הערות בש"ע ארמו"ז ע' 206. עד מנר משנה פכ"ט ה"ז ברעת הרמב"ם. וראה ב"י ד"ה וגי שהדליק. ב"ח סי"ג. מ"ז סק"ה. ק"א ס"ק א.</p>	<p>סא נגרא שם. רש"י שם ד"ה נורת. מ"ז שם. מ"א ס"ק יא. סב מ"ב פכ"ט סוף סכ"ה. ב"י ד"ה וגי שהדליק. לבוש ס"ז. סג כדעה הא' דלקמן ס"ז. סד ברייתא שם. מור וש"ע שם. סה נגרא שם. מ"ז ומ"א שם. סו ברייתא שם. מור וש"ע שם. סז שהוא נר היתר שנתיר לברך עליו כדלעיל. סח רבנו יונה שם (לג, א) ד"ה ישראל. אליה וזמא ס"ק ה. אליה רבא ס"ק ז.</p>
-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

צינונים לקונטרס אחרון

א הושלמו כאן כמה קטעים מדרפוס ראשון ב ס"ק ו.
(שהושמטו ע"י הצנזורה בדרפוסים הבאים).

הלכות שבת רחצ

שכמו

יג היה הולך חוץ לכרך וראה אור אם רוב אנשי הכרך נכרים אינו מברך עליו¹⁰ שכן הסתם הוא אור של נכרי שלא הדליק מ ישראל ואם רוב ישראל או אפילו מחצת על מחצת¹¹ מברך עליו אם הוא יכול להנותן כאן לאורו¹² להכיר בין מטבע למטבע¹³:

יד אור שהוציאורו במוצאי שבת מעצים ואבנים אע"פ שלא שבת כשבת שנברא עתה מהיש מברכים עליו¹⁴ שהרי אין מברכים על האור אלא לזכר שנברא האור במוצאי שבת מאבנים שהקישן אדם הראשון זו בזו¹⁵ אבל במוצאי יום הכיפורים אין מברכין אלא על האור ששבת ממש¹⁶ ולא אפילו על נר שהדליק ישראל מנכרי כמו שיתבאר בס' תרכ"ד¹⁷:

מז גחלים הבעורות כל כך שאלו מכניס קיסם ביניהן הוא נדלק מברכים עליהם¹⁸ והוא עשויין כרי להאיר¹⁹ אבל אם עשויין כדי להתחמם כנגדן אין מברכין עליהם²⁰ שאפילו על הנר אין מברכין אם אינו עשוי להאיר כמו שיתבאר²¹:

מז אור של כבשן בתחלת שריפת האבנים אין מברכים עליו שאו אינו עשוי להאיר אבל אחר שגשרפה או עשוי להאיר ומברכים עליו²²:

יז נר של בית הכנסת²³ בימיהם היו מברכים עליו לפעמים אם היה אדם חשוב מתארח אצלם בבית הכנסת שאו הנר נעשה להאיר לו²⁴ או אם שמש הכנסת אוכל²⁵ בחדר הסמוך לבית הכנסת שחלונותיו פתוחים לבית הכנסת²⁶ שנעשה הנר להאיר לו אם אין הלכנה מאירה לו שמה²⁷ אבל אם לא היה שם אדם חשוב ולא

קונטרס אחרון

ההתירא קמברך, אבל באמת במגיד משנה¹ מיירי בנכרי שהדליק², שאחר הדלקתו נאסר במסיבתם משום עבודת אלילים ע"ש. אבל צ"ע מס"פ כל כתבי³ ונתבאר בס' רע"ו⁴, דמשמע דכ"ש אם כל המסיבת גויים שרי, וצ"ע לישב שלא ברוחק. ועיין בב"י⁵ בשם הרא"ש דביצה⁶ דכתב הטעם לאסור לברך משום גזלת אע"פ שמברך אשלהבת כו', ואז"כ י"ל דווקא לברך אסור, דומיא דכתב הרשב"א⁷ גבי פלפלין שמשמימן בקנקנים כו', אבל להשתמש שמשמש בשלהבת אף על פי שיש עמה גזלת שרי⁸ (וז"ש הרא"ש ואע"ג דשריא). ולא דמי למ"ש הטור בס' תרע"ז⁹, דדמי לשלהבת של הקדש י:

- | | |
|------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| עו כריתא נג, א. מור וש"ע ס"ז. | פו לקמן ס"דח. וראה גם ס' תרכ"ח ס"ח. |
| עז גמרא שם. מור וש"ע שם. | פז כריתא גמרא שם נג, א. רש"י שם ד"ה בתחלת וד"ה במתן מור וש"ע ס"ח. |
| עח מ"ט פכ"ט דכ"ו. מ"א ס"ק יב. | פח מור וש"ע ס"ח. |
| עט כרלעל ס"ז. | פט כריתא גמרא שם. לגרסת ופירוש רבינו הגנאל בתוס' שם ר"ה דא ראיא. רא"ש שם ס"ג. רמב"ם פכ"ט דכ"ו. דעה הב' במור ודעה דא' בש"ע שם. |
| עפ פסחים נד, א. מור וש"ע ס"ח. | צ גמרא שם. מור וש"ע שם. |
| פ גמרא שם. מ"ז פק"ה. מ"א ס"ק יד. וברלע"ל ס"א. | צא מ"א ס"ק מז. וראה גם לעיל ס' רמ"א. |
| פא גמרא שם. מור וש"ע שם. | צב גמרא שם. מור וש"ע שם. |
| פב סעף ה. | |
| פג ברכות נג, ב. מור וש"ע ס"ט. | |
| פד רא"ש שם ס"ג. מור וש"ע שם. | |
| פה לבוש ס"ט. | |

ציונים לקונטרס אחרון

- | | |
|------------------------------------------------------------|----------------------------|
| ט ח"ג סי' רלד. ולעיל סי' רצז ס"ה. וראה גם לעיל סי' יא ס"ג. | ג פכ"ט הכ"ז. |
| י ראה ט"ז וי"ד סי' קמב סק"ב. | ד וזכ"ב באליה רבה ס"ה י"א. |
| יא אצ"ל; תרע"ד (שאסור להדליק נר של חול מנר של מצוה). | ה קמב, ע"א. |
| יב ביצה לט, א: לא נתנין ולא מועלין. | ו לעיל שם ס"ז. |
| | ז ד"ה אין מברכין. |
| | ח פ"ה ס"י, וברלע"ל ס"ח. |

שמש האוכל שם ויש נר דולק שם לא היו מברכין עליו שלא נעשה להאיר אלא לכבוד שכינה.¹³

לפיכך עכשו שאין לנו אורחים בבית הכנסת¹⁴ ולא שמש האוכל שם¹⁵ אין מברכים על נר שבבית הכנסת (ועוד שעכשו דרכנו להדליק בבית הכנסת אפילו ביום¹⁶ בשביל כבוד שכינה ולפיכך אף אם מדליקים בלילה גם בשביל להאיר אין מברכים עליו הואיל ואף ביום היו מדליקים אותו) (אבל אם מרבים נרות בלילה יותר מביום בשביל להאיר מברכים עליהם):

ידן אין מברכים על נר של מת¹⁷ כשמוציאים אותו לקבורה כמוצאי שבת אם הוא מת חשוב¹⁸ שאילו היו מקברים אותו ביום היו ג"כ מוציאים נר לפניו לכבודו¹⁹ שנמצא נר זה שמוציאים לפניו כמוצאי שבת אינו עשוי בשביל להאיר בלבד²⁰ כיון שאף ביום היו מוציאים לפניו אבל מת שאינו חשוב כל כך להוציא לפניו נר כשהיו מקברים אותו ביום מברכים על הנר שהוציא לפניו בלילה שהוא עשוי בשביל להאיר בלבד²¹ :

יגו סומא לא יברך על הנר כמוצאי שבת שהרי אין מברכין על הנר אפילו כשרואה אותו אלא כשיוכל ליהנות מאורו כל כך עד שיוכל להכיר בין מטבע למטבע²² אלא יבריל בלא ברכת הנר²³ :

כ הו יושבים בבית הכנסת כמוצאי שבת והביאו להם אור לא יברכו עליו כל אחד ואחד בפני עצמו אלא אחד מברך וכולם שומעים ויוצאים ידו חובתן²⁴ ואע"פ שאם היה כל אחד מברך בפני עצמו לא היו מבטלים כל כך מלמורדם²⁵ כמו עכשו שצריכים לבטל עד שישתקו כולם וישמעו מכל מקום עכשו יש הדרור יותר²⁶ כי ברוב עם הדרת מלך²⁷ :

כא היה נר טמון בחיקו²⁸ אע"פ שהוא בידו אינו מברך עליו כיון שהוא טמון ואינו יכול לראותו ולהכיר בין מטבע למטבע לאורו אם לא יוציאנו מחיקו ואפילו נר שיכול להכיר בין מטבע למטבע לאורו אלא שאינו יכול לראות את השלהבת כגון שהנר עומד בקרן וזית²⁹ והוא עומד מן הצד קצת³⁰ בענין שאינו רואה השלהבת אע"פ שיכול להשתמש לאורה לא יברך עד שיוכל לראות השלהבת ואם הנר הוא בעששית שיכול לראות השלהבת מתוך דופנו העששית יכול לברך עליו³¹ (ויש חולקים³²):

ס' רג ס"ה הדינו אפילו לא היו קבועים יחד בשיבה, מב' בעמרים, וכן במשמים.

קה ראה לקמן הל' ת"ת פ"ד ה"א.

קז נגרא שם. מ"א ס"ק יז.

קז משלו יד, כה, ברייתא שם. מ"א שם. וברלעיל ס' ר"ג סוף ס"ו. ולענין לדהות בשבילת ת"ת, ראה הל' ת"ת פ"ד ה"ד (ברעה הב'). לעיל ס' צ סוף ס"ו. ס' רג

ק"א ס"ק ב.

קה ברייתא שם, ג, ב. מור ושוע' ספ"ו.

קט נגרא שם.

קי מ"א ס"ק ב.

קיא הרהיט הרשב"א שם ר"ה היתה (מגשמת הגמרא נהרא דלעיל ס' עה ס"ח). מ"א ס"ק ב.

קיב יודעלנו ברכות פ"ח הל' ה"ו. רש"י בנגרא שם ר"ה בפנ. אריות חיים הל' הברלה ס"ו. ב"י ר"ה גרסין. וראה חקרי הלכות ח"ג כמ, ב.

צג מור (בכמה דפוסים) מ"ז סק"פ. וראה גם ס' תרכ"ד ס"ה.

צד ברלעיל ס' רפג ס"ב.

צה ראה לעיל ס' רפג ס"א.

צו רכינו וינה ברכות שם (לג, ב) ר"ה כל שמוציאין, רא"ש שם. מלמשי וי"ט ס"ד. אלה וטא ס"ק יב.

וברלעין ס"ה.

צז משנה נא, ב. מור ושוע' ס"ב.

צח רש"י, ג, א ר"ה כל.

צט רב יהודה אמר רב שם. מור ושוע' שם.

קא ראה רא"ש שם. מור ולבוש ס"ב.

קב נגרא שם. מור ולבוש שם.

קג מור בשם ראב"ה פמחים ס' תתנ. מגילה סוף

תקפו ושוע' ס"ג.

קד מ"א ס"ק יז.

קד ברייתא ג, א כ"ה. מור ושוע' ס"ד. וראה לעיל